

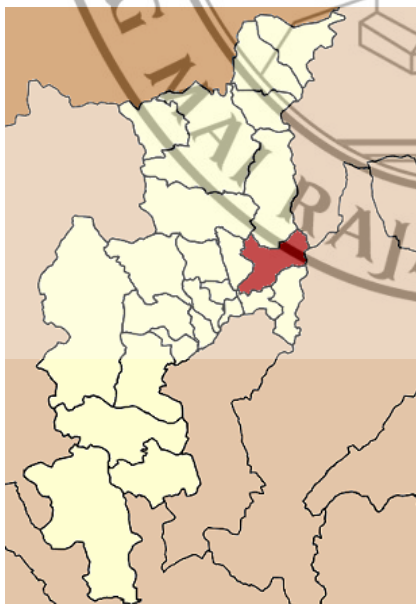
บทที่ 4

บริบทชุมชน

บริบทชุมชน คือ การศึกษา ประวัติความเป็นมา สภาพแวดล้อม และความเป็นอยู่ทางสังคม วัฒนธรรมเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย การวิเคราะห์ การออกแบบผลิตภัณฑ์และศักยภาพ ธุรกิจชุมชน ตามโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” กรณีศึกษา ตำบลเชิงคอย ตำบลตลาดขวัญ อำเภอคอยสะแก จังหวัดเชียงใหม่เป็นการศึกษาแบบเจาะลึก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของอำเภอคอยสะแก

อำเภอคอยสะแก จัดว่าเป็นอำเภอหนึ่งที่มีประวัติอันเก่าแก่ในด้านภูมิประเทศพุทธประวัติ และตำนานความเชื่อมากมายของชนโบราณ อำเภอคอยสะแก เป็นชื่อเรียกตามลักษณะ ภูมิประเทศ ตามการมองเห็น เพราะเป็นภูมิประเทศที่มีภูเขาน้อยใหญ่ มากมายอยู่เรียงกัน แต่มีภูเขาอยู่ลูกหนึ่งที่ตั้งแยกห่างออกไปจากภูเขาลูกอื่น ๆ จึงเรียกว่าคอยสะเด้น ตามภาษาพื้นเมืองภาคเหนือ แปลได้ว่า ภูเขากระเด็น ต่อมาได้สร้างวัดขึ้นบนคอยสะเด้น บ้างก็เรียกว่า คอยเส้นเกศ เพราะเป็นสถานที่เก็บพระเศียรของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตามตำนานกล่าวว่าพญานาคได้สร้างเจดีย์ประดิษฐานเส้นพระเศียรไว้บนภูเขาลูกนี้ และเรียกภูเขาลูกนี้ว่า “คอยเส้นเกศ” ซึ่งปัจจุบันยังคงมีวัดตั้งอยู่ และมีที่ว่าการอำเภอคอยสะแกตั้งอยู่บริเวณเชิงภูเขา ในส่วนคำว่าคอยสะแกเป็นคำที่เพี้ยนมาจากคอยสะเด้น นั่นเอง ลักษณะแผนที่ และสภาพทั่วไปของอำเภอคอยสะแก มีดังภาพที่ 4.1 และ 4.2

ภาพที่ 4.1 แผนที่อำเภอคอยสะแกในจังหวัดเชียงใหม่
ที่มา: สารานุกรมวิกิพีเดีย, 2551

ภาพที่ 4.2 สภาพทั่วไปของอำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

คอยสะเก็ดได้จัดตั้งเป็นอำเภอเมื่อปี พ.ศ. 2445 โดยมีตำบลเชิงคอยเป็นศูนย์กลางในอำเภอ ปัจจุบันมี 14 ตำบล คือ ตำบลเชิงคอย ตำบลสันปูเลย ตำบลดวงเหนือ ตำบลป่าป้อ ตำบลสง่าบ้าน ตำบลป่าลาน ตำบลตลาดขวัญ ตำบลตำราญราษฎร์ ตำบลแม่คือ ตำบลตลาดใหญ่ ตำบลแม่ฮ้อยเงิน ตำบลแม่โป่ง ตำบลป่าเมียง ตำบลเทพเสด็จ เทศบาลตำบลคอยสะเก็ดดูได้ดังภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 เทศบาลตำบลคอยสะเก็ด อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

1.1 ประวัติตำบลเชิงคอย และตำบลตลาดขวัญ

โดยในกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยมี 2 ตำบลที่เกี่ยวข้อง เป็นผลมาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความเกี่ยวข้องด้านการเลือกตัวอย่างจากประเภทผลิตภัณฑ์ จากกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้อง คือ

1.1.1 บริบทตำบลเชิงคอย

ตำบลเชิงคอย จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงคอยตามประกาศลงวันที่ 30 มีนาคม 2539 จำนวนหมู่บ้านในเขตตำบลตามลักษณะปกครองที่มีทั้งหมด 13 หมู่บ้าน สภาพทั่วไปของตำบลสภาพภูมิประเทศบางส่วนเป็นภูเขาที่มีป่าไม้สมบูรณ์ บางส่วนเป็นที่ราบลุ่ม มีคลองชลประทานจากเขื่อนแม่กวงไหลผ่าน นอกจากนี้มีหนองน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ หนองบัว และหนองน้ำแม่ดอกแดง อาณาเขตตำบล ทิศเหนือติดกับตำบลวงเหนือ และตำบลป่าเมี่ยง ทิศใต้ติดกับตำบลป่าป้อ และตำบลป่าเมี่ยง ทิศตะวันออก ติดกับตำบลแม่โป่ง และตำบลป่าเมี่ยง ทิศตะวันตก ติดกับตำบลวงเหนือ และตำบลหนองแห้ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนประชากรในเขต อบต. 6,642 คน จำนวนหลังคาเรือน 2,235 หลังคาเรือน อาชีพหลักคือการเพาะปลูกอาชีพเสริม คือ การเลี้ยงสัตว์ และงานหัตถกรรม สถานที่สำคัญของตำบล ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอคอยสะเร็ด อบต.เชิงคอย วัดคอยสะเร็ด วัดปทุมसरาราม และวัดศรีประดิษฐ์ (ป่าคา) ดังภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 บริเวณวัดศรีประดิษฐ์ในตำบลเชิงคอย อำเภอคอยสะเร็ด จังหวัดเชียงใหม่

1.1.2 บริบทตำบลตลาดขวัญ

ตำบลตลาดขวัญ ประกาศตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2539 โดยใช้ที่ทำการสภาตำบลตลาดขวัญเดิมเป็นที่ทำการตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลตลาดขวัญต่อมาในปี 2544 ได้ย้ายที่ทำการใหม่มาตั้ง ณ เลขที่ 109 หมู่ที่ 3 ตำบลตลาดขวัญ เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2544 ห่างจากที่ว่าการอำเภอ

คอยสะแก็ค ประมาณ 6.5 กิโลเมตร ซึ่งห่างจากศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่ประมาณ 13 กิโลเมตร ห่างจากเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ประมาณ 8 กิโลเมตร ตำบลตลาดขวัญ ตั้งอยู่ในเขตการปกครอง อำเภอคอยสะแก็ค จังหวัดเชียงใหม่ประกอบด้วย 6 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านพยาคอยแก้ว หมู่ 2 บ้านน้ำแพร่ หมู่ 3 บ้านถ้ำ หมู่ 4 บ้านบ่อหิน หมู่ 5 บ้านป่าแจะ หมู่ 6 บ้านพยากหลวง สภาพทั่วไปของตำบลตลาดขวัญมีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ที่มีความลาดเอียงจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ พื้นที่ของตำบลอยู่ในเขตรับน้ำ โครงการชลประทานแม่กวาง อุดมธารา อาณาเขตตำบลทาง ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ทิศใต้ ติดกับ ตำบลสันปูเลย ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลป่าลาน ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่จำนวนประชากรในเขต อบต. 3,750 คน แยกเป็นชาย 1,698 คน และหญิง 2,052 คน และจำนวนหลังคาเรือน 1,810 หลังคาเรือน ข้อมูลอาชีพหลักของตำบล ได้แก่ การทำนา ทำสวน ทำไร่ อาชีพเสริม คือ การรับจ้าง แปรรูปอาหาร ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล ได้แก่ วัดบ้านป่าแจะ และเทศบาลตำบลตลาดขวัญ ดังภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.5 เทศบาลตำบลตลาดขวัญ อำเภอคอยสะแก็ค จังหวัดเชียงใหม่

2. สภาพทางสังคม และวัฒนธรรม

บริบทของสภาพทางสังคม วัฒนธรรมตำบลคอยสะแก็ค และตำบลตลาดขวัญ อำเภอคอยสะแก็ค จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบไปด้วย ที่ตั้ง และอาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศ ประชากร โครงสร้างพื้นฐาน สภาพทางการศึกษา ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมของอำเภอคอยสะแก็ค มีดังนี้

2.1 ที่ตั้ง และอาณาเขต

อำเภอคอยสะแก็คตั้งอยู่ทางตะวันออกของจังหวัดเชียงใหม่มีเนื้อที่ / พื้นที่ 749 ตร.กม. อาณาเขตติดต่อกับอำเภอ และจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอแม่แตง และอำเภอพร้าว

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเวียงป่าเป้า (จังหวัดเชียงราย) และอำเภอเมืองปาน (จังหวัดลำปาง)

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอแม่ฮ่องสอน และอำเภอสันกำแพง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอสันทราย

2.2 ลักษณะทางภูมิประเทศ

อำเภอดอยสะเก็ด ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2445 บ้านเชิงดอย หมู่ที่ 3 ตำบลเชิงดอย คำว่า “ดอยสะเก็ด” สันนิษฐานว่าเป็นคำที่เพี้ยนมาจากคำว่า “ดอยเส้นเกศ” เป็นสถานที่เก็บเส้นพระเกศาของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบริเวณใกล้กับตัวอำเภอ เนื้อที่/พื้นที่ 749 ตร.กม. พื้นที่ส่วนมากบางส่วนเป็นภูเขาที่มีป่าไม้สมบูรณ์ บางส่วนเป็นที่ราบลุ่มสลับกัน มีคลองชลประทานที่ใช้ในการทำกรเกษตรมากมายไม่ว่าจะมาจาก เขื่อนแม่กวงไหลผ่านในตำบล หรือจากแหล่งธรรมชาติสำคัญ ได้แก่ น้ำแม่กวง น้ำแม่ดอกแดง น้ำแม่โป่ง น้ำแม่ฮ้องฮัก และหนองบัวพระเจ้าหลวง

2.3 โครงสร้างพื้นฐาน

2.3.1 การคมนาคม

การคมนาคมมีถนนสำคัญที่ตัดผ่านอำเภอ คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1007 สถานีขนส่ง หมายเลขโทรศัพท์ 118 และสถานีรถไฟ หมายเลขโทรศัพท์ 1014 ผู้ชุมชนทุกตำบลหมู่บ้านซึ่งมียานพาหนะใช้สัญจรไปมาแต่ละวันเป็นจำนวนมากกรมทางหลวงได้ปรับปรุงขยายถนนให้กว้างและดีขึ้นกว่าเดิมทำให้การสัญจรไปมาสะดวกขึ้น แต่มีจุดที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติม เช่น ติดตั้งสัญญาณไฟจราจร (ไฟเขียวไฟแดง) และทางม้าลายตามเขตชุมชนหนาแน่น หรือที่มีการสัญจรพลุกพล่าน และบริเวณหน้าสถานศึกษา เป็นต้น

ภาพที่ 4.6 สภาพการคมนาคมระหว่างตำบล ในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

2.3.2 ไฟฟ้า และโทรคมนาคม

ระบบการโทรคมนาคมในอำเภอคอยสะเกิด และสถานที่อื่น ๆ ที่สำคัญที่ทำให้ความสะดวกรวดเร็วในเวลานี้ ได้แก่ระบบโทรศัพท์บริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) แต่ตู้โทรศัพท์สาธารณะที่ให้บริการอยู่ในขณะนี้ยังไม่เพียงพอแก่ความต้องการของผู้บริโภค

2.3.3 การใช้ที่ดิน

อำเภอคอยสะเกิด มีพื้นที่ทั้งหมด เนื้อที่/พื้นที่ 749 ตร.กม. และพื้นที่ส่วนมากเป็นภูเขาที่มีป่าไม้สมบูรณ์ บางส่วนเป็นที่ราบลุ่มสลับคัน มีคลองชลประทานที่ใช้ทำการเกษตรมากมายไม่ว่าจะมาจากเขื่อนแม่กวงไหลผ่านตำบล หรือจากแหล่งธรรมชาติสำคัญ ได้แก่ น้ำแม่กวง น้ำแม่ดอกแดง น้ำแม่โป่ง น้ำแม่ฮ้องฮัก และหนองบัวพระเจ้าหลวง แบ่งการใช้ที่ดิน 3 ลักษณะ ดังนี้

- 1) พื้นที่ถือครองเพื่อการศึกษา ดังเช่น อุทยานศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ภูเขาที่มีป่าไม้สมบูรณ์เป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ลักษณะนี้มากที่สุด
- 2) พื้นที่ถือครองเพื่อการดำเนินกิจการค้าขาย และธุรกิจขนาดย่อม
- 3) พื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำสวน ทำไร่

2.3.4 การประปา

การประปาให้บริการราษฎรในเขตอำเภอคอยสะเกิด อย่างทั่วถึง และยังมีราษฎรที่ใช้น้ำประปาบาดาลอยู่มาก เนื่องจากจำเป็นต้องใช้ในการเกษตรกรรม การทำนา ทำสวนและทำไร่ มีหน่วยงานจัดการต้นน้ำในฤดูร้อน เพื่อใช้ในการเกษตรกรรม ลดปัญหาการกักเก็บน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติไว้ใช้เองในฤดูร้อนของราษฎรบางส่วนที่อยู่ต้นน้ำ

2.4 การศึกษา ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม การศึกษา

2.4.1 การศึกษา

อำเภอคอยสะเกิด เป็นอำเภอปลอดผู้ไม่รู้หนังสือ เด็กในวัยเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ จำนวนร้อยละ 100 การส่งเสริมด้านการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนให้การสนับสนุน และส่งเสริมคนทุกเพศทุกวัย ให้ได้รับการศึกษา มีแหล่งให้ความรู้หลัก ๆ ดังนี้

- 1) โรงเรียนมัธยม ได้แก่ โรงเรียนคอยสะเกิดวิทยาคม โทร.0-5349-5519
- 2) มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตลานนา อำเภอ

คอยสะเกิด

2.4.2 ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

ประชาชนในเขตอำเภอคอยสะเกิด ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมา คือ ศาสนาคริสต์ ประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของล้านนาไทย ที่ปฏิบัติสืบทอดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้แก่

- 1) ประเพณีปีใหม่เมือง รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ แห่ไม้ค้ำโพธิ์ (วันสงกรานต์)
- 2) ประเพณีทำบุญตักบาตร เทศกาลวิสาขบูชา
- 3) ประเพณีทำบุญสลากภัต
- 4) ประเพณีวันยี่เป็ง (วันลอยกระทง)
- 5) ประเพณีปอยหลวง
- 6) ประเพณีตานข้าวใหม่ วันเพ็ญเดือน 4 เหนือ
- 7) การสืบสานการตีกลองหลวง กลองสะบัดชัย กลองมอชิง
- 8) การสืบสานการฟ้อนเล็บ ฟ้อนกำไล
- 9) การทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และวันสำคัญอื่นๆ เช่น วันพ่อ 5 ธันวาคมหาราช วันแม่ 12 สิงหาคม

ลักษณะชุมชนในเขตอำเภอคอยสะเก็ด เป็นชุมชนเมืองกึ่งชนบท การดำรงชีวิตประจำวันประชากรส่วนใหญ่ยังคงความสัมพันธ์แบบเครือญาติ ให้ความสำคัญ และนับถือผู้อาวุโส วิถีชีวิตความเป็นอยู่เรียบง่าย มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทำให้ประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมส่วนใหญ่ยังคงรักษาสืบทอดจนถึงปัจจุบัน โดยมีวัดที่สำคัญในท้องถิ่นตำบลเชิงคอย ได้แก่ วัดรังสีสุทธาวาส และพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิต และวัฒนธรรมใต้ลือ ดังภาพที่ 4.7 และภาพที่ 4.8

ภาพที่ 4.7 ภายนอก และภายในของวัดรังสีสุทธาวาส สถานที่สำคัญ
ในตำบลเชิงคอย อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
ซึ่งมีวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่งดงาม และน่าอนุรักษ์เป็นอย่างยิ่ง

ภาพที่ 4.8 พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตและวัฒนธรรมไตลื้อ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

2.5 การพัฒนาทางสังคม และวัฒนธรรมของอำเภอดอยสะเก็ด

จากการพัฒนาประเทศไปสู่ประเทศอุตสาหกรรม สร้างความก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้งทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สังคมไทยตกอยู่ในกระแสวัฒนธรรมยืมยืมรับค่านิยมของต่างประเทศมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาด้านศิลปวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปจากวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมเรียบง่าย ยึดติดกับอำนาจความร่ำรวย กลายเป็นสังคมบริโภคนิยมนี้ก็ถึงประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม เป็นเหตุให้เกิดปัญหาสังคมมากมายในปัจจุบัน

อำเภอดอยสะเก็ดได้ตระหนักถึงสถานการณ์ และปัญหาที่ตามมา สิ่งที่สามารถป้องกันปัญหาต่างๆ ในอำเภอได้อย่างดี คือ การพัฒนาแหล่งน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน โครงการพัฒนา จัดระเบียบหมู่บ้าน และชุมชน การรณรงค์ประชาสัมพันธ์มีรายละเอียด ดังนี้

2.5.1 การพัฒนาแหล่งน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน

การสนับสนุน โครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผืนป่าที่อุดมสมบูรณ์อันกว้างใหญ่แผ่คลุมเทือกเขาที่สลับซับซ้อน อันเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำ ลำธารหลายสายเลี้ยงสรรพชีวิตประกอบกันเป็นสภาวะธรรมชาติที่สมดุล แต่ความเจริญทางด้านวัตถุ และการใช้ธรรมชาติอย่างไม่ระมัดระวังทำให้พื้นที่ป่าต่าง ๆ ได้ถูกทำลายลง ปัจจุบันเหลือพื้นที่ป่าสมบูรณ์ที่เป็นแหล่งอาศัยหากินของสัตว์ป่า ที่นับว่าหาได้ยาก ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่เลื่อนลอยรับจ้างตัดไม้รวมทั้งการล่าสัตว์ป่าเพื่อเป็นอาหาร อย่างขาดความสำนึกต่อความสำคัญของทรัพยากร ทำให้สภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ในอดีตเริ่มสูญสลายลง

ผลการดำเนินงาน คือ งานก่อสร้างแหล่งน้ำศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ และ โครงการพัฒนาพื้นที่ป่าขุนแม่กวางฯ โครงการพัฒนาพื้นที่ป่าขุนแม่กวางฯ (งานก่อสร้างฝายทด

น้ำบ้านดาดเหมยพร้อมระบบส่งน้ำ) และในพื้นที่การพัฒนาตามโครงการตั้งอยู่ที่ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่รับประโยชน์จากการพัฒนาโครงการนี้ประมาณ 600 ไร่ งบประมาณโครงการ 6,940,000 บาท ระยะเวลาการดำเนินงานภายในปี 2552

2.5.2 โครงการพัฒนา จัดระเบียบหมู่บ้าน และชุมชน ประจำปี 2552

การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง นอกจากจะมีกฎหมายควบคุมและบังคับใช้ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าของอาคารบ้านเรือน หรือบุคคลโดยทั่วไปที่ต้องปฏิบัติตามแล้ว การส่งเสริมและรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญ และให้ความร่วมมือในการจัดระเบียบ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน ตลอดจนการรักษาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมภายในชุมชนอย่างเข้าใจ และยั่งยืน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดใช้ในมาตรา 50(3) แห่งพรบ. เทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และ มาตรา 16(16) (18) แห่ง พรบ. กำหนดแผน ขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 การรักษาความสะอาดถนน หรือทางเดิน ที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลดอยสะเก็ด จึงจัดโครงการพัฒนาและจัดระเบียบหมู่บ้าน และชุมชน ประจำปี 2552 เพื่อสร้างความสามัคคีระหว่างชุมชนและเทศบาล ดำเนินการใน 4 หมู่บ้านทุกวันหยุดนักขัตฤกษ์ และวันพุธสุดท้ายของเดือน โดยมีกิจกรรมการทำความสะอาดในหมู่บ้าน และรับประทานอาหารร่วมกันระหว่างชุมชน และพนักงานเทศบาล

ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนา จัดระเบียบหมู่บ้าน และชุมชนประจำปี 2552

1) เทศบาลตำบลดอยสะเก็ด ให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ยากไร้ในกรณีฉุกเฉิน (ภัยหนาว) โดยมีประชาชนผู้ยากไร้ใน 4 หมู่บ้านในพื้นที่เทศบาลตำบลดอยสะเก็ด เข้าร่วมโครงการ ได้รับแจกผ้าห่มกันหนาวจำนวน 258 ผืน

2) เทศบาลตำบลดอยสะเก็ด จัดการประชุมสภาสมัยสามัญครั้งที่ 4 ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ในวันที่ 2 ธันวาคม 2551 และวันที่ 29 ธันวาคม 2551 เวลา 9.30 น. ณ สำนักงานเทศบาลตำบลดอยสะเก็ด

3) เทศบาลตำบลดอยสะเก็ด จัดพิธีเปิดซุ้มประตูป้ายหมู่บ้านบ้านโพธิ์ทองเจริญ เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ทางเข้าหมู่บ้านให้สวยงาม โดยได้รับเกียรติจากนายสุรศักดิ์ เจริญศิริโชติ นายอำเภอดอยสะเก็ดเป็นประธานในพิธีเปิดป้ายซุ้มประตูหมู่บ้าน หมู่ที่ 2 บ้านโพธิ์ทองเจริญ รวมถึงประชาชนในหมู่ที่ 2 เข้าร่วมพิธีกว่า 100 คน

4) เทศบาลตำบลดอยสะเก็ด ได้ทำการเปิดศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลเชิงดอยตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2543 ซึ่งทางเทศบาลตำบลดอยสะเก็ดยังได้ให้ความสำคัญ

ในการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนชาวเทศบาลตำบลดอยสะเก็ด และบริการครอบคลุมพื้นที่ทั้งตำบลเชิงดอยรวมทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ในเรื่องสุขภาพ สุขอนามัย โดยมีโครงการเปิดศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลเชิงดอย โดยความร่วมมือของโรงพยาบาลอำเภอดอยสะเก็ด ที่ได้ให้การสนับสนุนบุคลากร เครื่องมือ และเวชภัณฑ์ด้านการพยาบาล การเปิดศูนย์ดังกล่าว เทศบาลตำบลดอยสะเก็ดได้ขออนุญาตใช้พื้นที่สำนักงานสหกรณ์การเกษตรจากที่ราชพัสดุ มีจำนวนพื้นที่ 3 งาน 62 ตร.พร้อมอาคาร 1 หลัง โดยได้รับจากนายสุรศักดิ์ เจริญศิริโชติ นายอำเภอดอยสะเก็ดเป็นประธานในพิธีเปิดศูนย์ โดยมีประชาชนเข้าร่วมงานเปิดศูนย์ดังกล่าวประมาณ 500 คน

5) เทศบาลตำบลดอยสะเก็ด จัดโครงการศึกษาดูงานเทศบาลตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน เพื่อเข้าศึกษาดูงานเกี่ยวกับเรื่อง การคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ และการปรับปรุงการทำงานของเทศบาล นอกจากนี้ยังมีการแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเทศบาลทั้ง 2 แห่ง

6) เทศบาลตำบลดอยสะเก็ด ได้จัดงานวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2552 ในวันที่ 10 มกราคม 2552 โดยในงานประกอบด้วย การแสดงของเด็ก ๆ การเล่นเกมส์ และการจัดกิจกรรมทางด้านส่งเสริมสุขภาพ ความคิดสร้างสรรค์ การแจกรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้การสนับสนุน กิจกรรมอาทิ โรงพยาบาลอำเภอดอยสะเก็ด สถานีตำรวจอำเภอดอยสะเก็ด กศน. ชมรมเครื่องบินเล็กจากแม่โจ้ กองบิน 41 ซึ่งเด็ก ๆ และผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมกว่า 1,000 คน ต่างได้รับความสนุกสนาน ความรู้และความสุขในวันเด็กแห่งชาติ ตามคำขวัญวันเด็ก “ฉลาดคิด จิตบริสุทธิ์ จุดประกายฝัน ผูกพันรักสามัคคี”

ภาพที่ 4.9 จัดงานวันเด็กแห่งชาติ ปี 2552 วันที่ 10 มกราคม 2552 ในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

3. สภาพเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของตำบลเชิงค้อย ตำบลตลาดขวัญ อำเภอคอยสะเก็ด มีดังต่อไปนี้

3.1 สภาพเศรษฐกิจทางการเกษตรกรรม

เนื่องจากพื้นที่ของตำบลเชิงค้อย ตำบลตลาดขวัญ อำเภอคอยสะเก็ด เป็นภูเขาที่มีป่าไม้สมบูรณ์ บางส่วนเป็นที่ราบลุ่มสลับกันกับภูเขา มีคลองชลประทานที่ใช้ทำการเกษตรมากมาย ไม่ว่าจะเป็นจาก เขื่อนแม่กวงไหลผ่านในตำบล หรือจากแหล่งธรรมชาติที่สำคัญได้แก่ น้ำแม่กวง แม่น้ำดอกแดง น้ำแม่โป่ง น้ำแม่ฮ้องฮัก และหนองบัวพระเจ้าหลวง ส่วนที่เป็นที่ราบลุ่มซึ่งเหมาะแก่การประกอบอาชีพเพาะปลูก ทำให้ประชากรอำเภอคอยสะเก็ดมีอาชีพหลัก คือ การทำการเกษตร ได้แก่ ทำนา ทำสวน เป็นหลัก ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ คือ ข้าว กระจ่างม ปลาโคเนื้อ โคนม ไก่เนื้อ และไก่ไข่ อาชีพรอง ได้แก่ อาชีพรับจ้างทั่วไป และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่น การผลิตน้ำพริกเผา กุนเชียง แคบหมู ก๋วยเตี๋ยว ผงชูรส ชาชง แชมพู และน้ำยาล้างจาน งานหัตถกรรม คือ การผลิตโคมไฟ ผลิตภัณฑ์ป้ายชื่อ กรอบรูป แผ่นภาพติดผนัง ผลิตภัณฑ์ผ้าชิ้น ทอมือ ถูย้อมทอมือ ผ้าคลุมไหล่และกระเป๋าผ้าฝ้าย รายได้เฉลี่ยของประชากรในตำบล 19,650 บาท ต่อคนต่อปี ถือเป็นรายได้ที่ยังไม่ดีพอสำหรับเกษตรกรเนื่องจากกลไกการตลาดบางปีก็มีผลผลิตมาก ทำให้ราคาผลผลิตตกต่ำ ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเกษตรกรรม ผู้บริโภคตื่นกลัว เนื่องจากเกษตรกรใช้สารเคมีในการเกษตรกรรมมากเกินไป เป็นต้น และในตำบลตลาดขวัญ และตำบลอื่นๆ ยังมีการส่งเสริม และถ่ายทอดเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เพื่อการพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ใหม่ๆ ในการทำเกษตรกรรมที่ไม่ต้องพึ่งสารเคมี โดยการเปิดศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ดังภาพที่ 4.10

ภาพที่ 4.10 ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่